

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2016r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Zdzisław Pachowicz (spr.)

Sędziowie: SSA Marcin Cieślukowski

SSA Grzegorz Kapera

po rozpoznaniu w sprawie **A. C.** syna R. skargi wniesionej przez skazanego

na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki - postępowanie przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w przedmiocie przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.)

postanawia

I. zwolnić skazanego od uiszczenia opłaty sądowej od skargi;

II. skargę skazanego oddalić.

UZASADNIENIE

W dniu 17 lutego 2016r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynęła wniesiona przez skazanego A. C. skarga oparta na przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.).

W uzasadnieniu skargi A. C. wskazał, że cierpi na poważną chorobę oczu i brak natychmiastowego leczenia operacyjnego grozi mu trwałym kalectwem. Tymczasem, zdaniem skarżącego, sąd uniemożliwia mu podjęcie leczenia i skazuje go co najmniej na ryzyko utraty narządu wzroku, co jest równoznaczne z uniemożliwieniem mu późniejszej readaptacji społecznej.

Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności oraz o zadośćuczynienie.

Na powyższą skargę w dniu 9.02.2016r. odpowiedź złożyła Sędzia Wizytator do Spraw Karnych w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu. W piśmie wskazano, że z opinii o stanie zdrowia sporządzonej przez lekarza więziennej służby zdrowia Aresztu Śledczego we W. wynika, że skazany może być leczony w warunkach izolacyjnych. Również z opinii biegłego lekarza sądowego wynika, że schorzenia, na które cierpi skazany nie są schorzeniami uniemożliwiającymi odbywanie kary. Jednocześnie biegły wskazał, że dokumentacja znajdująca się w aktach sprawy jest częściowo sprzeczna, a sam skazany odmówił poddania się leczeniu, domagając się powołania biegłego z zakresu okulistyki. Sąd dopuścił wówczas dowód z tejże opinii, jednak okazało się że na liście biegłych znajduje się tylko jeden lekarz okulista, który do 31.12.2017r. jest niedostępny. Okoliczność ta spowodowała konieczność wydania postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii zespołu biegłych z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej (...) we W.. Nadto poinformowano, że sam

skazany wniósł o rozpoznanie wniosku o przerwę w karze z udziałem obrońcy (który usprawiedliwił swoją nieobecność na posiedzeniu w dniu 24 września 2015r.), co dwukrotnie skutkowało odroczeniem terminu posiedzenia.

Sąd Apelacyjny ustalił co następuje:

W dniu 10 lipca 2015r. do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynął wniosek obrońcy skazanego A. C. o udzielenie skazanemu przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. Tego samego dnia zarządzeniem zwrócono się do Dyrektora Zakładu Karnego w R. o nadesłanie opinii o skazanym i informacji o stanie konta oraz sporządzenie opinii o stanie zdrowia skazanego i wskazanie czy może być on leczony w warunkach izolacji. Żądne dokumenty wpłynęły do sądu w dniu 14 lipca 2015r. (opinia sporządzona przez administrację Zakładu Karnego w R.) oraz w dniu 6 sierpnia 2015r. (opinia o stanie zdrowia).

W dniu 18 stycznia 2016r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynęła skarga skazanego (sporządzoną przez niego w dniu 10 grudnia 2015r.) na przewlekłość postępowania w przedmiocie przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. W dniu 10 lutego 2016r. Sąd Okręgowy uznał się niewłaściwym do rozpoznania skargi i sprawę przekazał według właściwości Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu (data wpływu 17 lutego 2016r.).

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2016r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu dopuścił dowód z opinii zespołu biegłych z Zakładu Medycyny Sądowej Katedry Medycyny Sądowej (...) we W. pod przewodnictwem dr hab. n. med. mgr prawa T. J., z zaznaczeniem, że przewodniczący winien dobrać do zespołu potrzebnych specjalistów celem ustalenia stanu zdrowia skazanego przy wskazaniu czy stwierdzone choroby zagrażają jego życiu lub zdrowiu oraz czy obecny stan zdrowia umożliwia skazanemu odbywanie kary w warunkach zakładu karnego, a stwierdzone schorzenia są chorobami ciężkimi w rozumieniu art. 150 § 2 kkw. Na sporządzenie opinii biegłym wyznaczono termin 4 tygodni od dnia otrzymania zlecenia.

(Dowód: akta sprawy:

o sygn. V Kow 4418/15/pr/4 Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. V Kow 710/15 Sądu Okręgowego we Wrocławiu)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Przedmiotowa skarga zarzucająca przewlekłość postępowania w przedmiocie udzielenia przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać należy, że przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki - zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. nr 179, poz. 1843 z późn. zm.) - należy mieć w szczególności na uwadze terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd orzekający w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter owej sprawy, stopień jej faktycznej i prawnej zawilości, znaczenie dla strony (która wniosła skargę)

Z uwagi na przeniesienie skazanego do Aresztu Śledczego we W., w dniu 12 sierpnia 2015r. Sąd Okręgowy w Poznaniu uznał się niewłaściwym i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu.

W dniu 18 sierpnia 2015r. zwrócono się z wnioskiem do Dyrektora Aresztu Śledczego we W. o nadesłanie opinii o zachowaniu skazanego wraz z aktualnym obliczeniem kary oraz o sporządzenie opinii o stanie zdrowia skazanego. W dniach: 25 sierpnia i 8 września 2015r. dokumenty te wpłynęły do Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

Posiedzenie Sądu Okręgowego we Wrocławiu w przedmiocie rozpoznania wniosku o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia odbyło się w dniu 24 września 2015r. Na posiedzeniu nie stawił się obrońca skazanego, który uprzednio usprawiedliwił swoją nieobecność. Skazany wniósł o rozpoznanie wniosku z udziałem obrońcy w związku z powyższym odroczone posiedzenie na termin z urzędu.

Kolejny termin posiedzenia został wyznaczony na dzień 8 października 2015r., na posiedzenie nie stawił się obrońca i nie usprawiedliwił swojej nieobecności. Celem zapewnienia stawiennictwa obrońcy skazanego posiedzenie odroczone na termin z urzędu.

Na posiedzeniu w dniu 5 listopada 2015r. prawidłowo zawiadomiony obrońca skazanego nie stawił się. Skazany wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego okulisty. Sąd postanowił dopuścić dowód z opinii biegłego lekarza medycyny sądowej na okoliczność czy obecny stan zdrowia skazanego umożliwi mu odbywanie kary w warunkach izolacji więziennej i w tym celu odroczył posiedzenie na termin z urzędu. Termin sporządzenia opinii został ograniczony do 30 dni. Postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego i akta sprawy zostały wysłane biegłemu w dniu 16 listopada 2015r.

W dniu 14 grudnia 2015r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynęła opinia sądowo - lekarska sporządzona przez lekarza medycyny sądowej.

Na posiedzeniu w dniu 14 stycznia 2016r. skazany wyjaśnił dlaczego nie poddał się badaniom, które chciał przeprowadzić biegły lekarz medycyny sądowej, następnie wniósł o powołanie biegłego okulisty i zgodził się na rozpoznanie sprawy bez udziału obrońcy. Sąd postanowił uwzględnić wniosek dowodowy skazanego i celem przeprowadzenia dowodu, posiedzenie odroczył na termin z urzędu.

rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przyczyną stwierdzenia przewlekłości nie jest każda zwłoka, ale tylko zwłoka nieuzasadniona. Ocena czy postępowanie trwa dłużej niż to konieczne, dokonywana musi być na podstawie analizy charakteru przeprowadzanych czynności jak i stanu faktycznego sprawy. Aby rozstrzygnąć czy zwłoka w dokonaniu tej czynności jest nieuzasadniona rozważyć należy nie tylko czasokres zaniechania jej dokonania, ale także konkretne realia sprawy i jej kontekst sytuacyjny.

Po analizie akt sprawy dojść należy do przekonania, że postępowanie w przedmiocie udzielenia przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności A. C. na każdym jego etapie toczyło się zgodnie z przyjętymi standardami podejmowania czynności. Sąd procedował bez zbędnej zwłoki. Terminowość i sprawność postępowania mieściła się w powszechnie przyjętych wymogach w tym zakresie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że z dwóch opinii o stanie zdrowia skazanego sporządzonych przez lekarzy więziennej służby zdrowia wynika, że może być on leczony w zakładzie karnym. Skazany nie jest zatem narażony na utratę życia lub poważne niebezpieczeństwo dla zdrowia. Zasięganie opinii biegłych służy zaś jedynie sprecyzowaniu jego położenia zdrowotnego i wskazaniu możliwego sposobu leczenia.

Istotnym dla oceny tempa postępowania w niniejszej sprawie jest fakt, że skazany nie współpracował z biegłym lekarzem medycyny sądowej. Odmówił on bowiem poddania się badaniu z uwagi na - jak twierdził - niekompetencje biegłego w tym zakresie. Nie ulega zaś wątpliwości, że lekarz tej specjalności posiada rozległą wiedzę z zakresu medycyny i jest uprawniony do opiniowania w zakresie stanu zdrowia skazanego. Nie można również wykluczyć, że gdyby udało się zbadać skazanego, lekarz ten mógłby zasięgnąć opinii okulisty odnośnie do uzyskanych wyników i kierunku dalszego leczenia. W przypadku braku badań i częściowo sprzecznej dokumentacji, nie sposób było wyciągnąć rzetelnych wniosków odnośnie stanu zdrowia A. C.. Do takiego stanu rzeczy przyczynił się niewątpliwie sam skazany. Z uwagi na jego postawę, a w konsekwencji niemożność zweryfikowania jego położenia zdrowotnego, konieczne było zasięgnięcie kolejnej opinii zespołu biegłych, co wydłużyło obiektywnie postępowanie w sprawie. Wskazać bowiem trzeba, że niemożliwym było bowiem powołanie pojedynczego lekarza okulisty z listy biegłych z uwagi na jego niedostępność do końca 2017 roku.

Uznać zatem należy, że obecne spowolnienie biegu postępowania wynika w przeważającej mierze z postawy skazanego, traktowania swojego stanu zdrowia w sposób instrumentalny i braku współpracy zarówno z organami wymiaru

sprawiedliwości jak i z badającymi go lekarzami. Konsekwencją postawy skazanego były obiektywne przeszkody w ukończeniu postępowania spowodowane koniecznością oczekiwania na wydanie opinii przez biegłych.

Nie można również tracić z pola widzenia, że obrońca skazanego nie stawiał się na żadnym z terminów posiedzenia. Na posiedzeniu w dniu 24.09.2015r. oraz w dniu 8.10.2015r. nie podjęto żadnych czynności procesowych z uwagi na wnioski skazanego o rozpoznanie sprawy z udziałem obrońcy. Na dwóch kolejnych terminach niestawiennictwo obrońcy nie miało zaś wpływu na bieg sprawy z uwagi na odroczenie posiedzenia celem przeprowadzenia dowodów z opinii biegłych. Tego rodzaju postawa z przyczyn niezawinionych przez organy wymiaru sprawiedliwości przyczyniła się także do wydłużenia postępowanie w sprawie.

Wskazać dodatkowo należy, że początkowo sprawa toczyła się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, a jedynie z uwagi na przeniesienie skazanego do innej jednostki penitencjarnej nastąpiła konieczność zmiany właściwości sądu, co niewątpliwie prowadziło do przedłużenia - spowodowanego jednak obligatoryjnością zastosowania przepisów postępowania karnego - tego etapu postępowania.

Po dokonaniu powyższej analizy podkreślić należy, iż podniesiony w skardze skazanego zarzut przewlekłości postępowania nie znajduje potwierdzenia. Na żadnym z etapów postępowania nie można stwierdzić zwłoki w rozumieniu cyt. ustawy. W konsekwencji, skargę A. C. o stwierdzenie przewlekłości postępowania należało zatem oddalić.

Na podstawie art. 623 kpk Sąd Apelacyjny zwolnił A. C. z opłaty stałej od skargi w kwocie 100 zł, albowiem skarżący nie byłby w stanie jej ponieść.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny postanowił, jak na wstępie.

SSA Marcin Cieślukowski SSA Zdzisław Pachowicz SSAGrzegorz Kapera